

A virágok lelke.

Campbell Evelyn Patricia, egy dúsgazdag angol asszony nemrégiben Kairóban időzött. Egyik nap, amikor sétájáról visszatért szállodái lakosztályába, rémülten vette észre, hogy drága ékszerei hiányoznak. A besurranó tolvaj még annyira vakmerő volt, hogy a lady-nak csak egyik ruhájába tűzött drága melltűjét is elvitte magával.

A rendőrség hiába nyomozott: a tettest nem sikerült kinyomozni.

Lady Campbell a napokban Monte-Carlóba érkezett. Elment a kaszinóba is, hogy néhány aranyat megkockáztasson. Alig foglalt helyet, csakhamar felkelt, a kaszinó titkos rendőréhez lépett és így szólt hozzá:

— Kérem, azt a magas urat, aki mellettem ült, tartsa szemmel. Én azt hiszem, nem az, aminek látszik, hanem kalandor.

A titkos rendőrök óvatosan figyelni, tapintatosan nyomozni kezdtek és az állítólagos Stock Charles hamarosan a rendőrség foglya lett. Kiderült róla, hogy veszedelmes szálodatorvaj és börtönjében lady Campbell ellopott ékszereiből is előkerült néhány.

A rendőrségen, amikor a ladyt megkérdezték, mire alapította gyanuját, mosolyogva így szólt:

— Kétfő orrom van. Mikor a betörő kairói szobámban járt, a levegőben, majd a ruhámon, amelyről egy ékszert levett, különös illatot éreztem. Ugyanez az illat ütötte meg orromat, amikor a kaszinóban a mellettem ülő ur kivette zsebkendőjét és maga elé tette.

A rendőrség azután azt is megállapította, hogy Stock Charles nagyon szerette ezt a különleges illatszert, amelyből Kairóban több üveget lopott és amely vesztét okozta.

Megemlékezve erről az esetről, az egyik nagy angol lap hosszabb tanulmányt ír az illatokról, az illatszerek készítéséről, ismerteti az illatszerek történetét és sok, igen érdekes adatot közöl a „virágok lelkéről”.

Arabia „fűszeres”, „mámorító” illatairól már a legrégebbi korban sok szó esik. A Kelet volt az igazi hazája a különböző illatoknak, szagos kenőcsöknek, olajoknak, amelyek készítésének titkát jól ismerték és mint féltve őrzött kincs szállt apáról fiúra.

Sela Heddin szultán mondotta: A szép asszony az öt körülvevő illatos felhő nélkül olyan, mint a nap meleg nélkül.

Az illat — mondta egy másik arab —, izgatja a képzeletet, szárnyat ad a gondolatnak, felfrissíti az erőket.

Hogy az arabok, törökök milyen nagy hatást tulajdonítottak az illatoknak, mutatja a „rózsaszagu lovak” krónikája.

A távol Keleten még ma is erősen tartja magát a hit, hogy régen a lóversenyeken a gazdag pasák lovaikat és ezek lovasait erős illatszerekkel kenették be. A futás közben, amikor a ló és lovas izzadni kezdett, a párolgása egész illatos felhőbe burkolta a lovast és ezáltal a ló és lovas a legnagyobb erőteliségre lett képes. De csak a finom rózsaszagú illat volt ez a kitérő hatása, mert a többi olaj, kenőcs oly átható, erős illatfelhőt párologtatott, hogy akárhányszor is a ló a lovassal együtt elkábulva zuhant a földre.

Utazók különben leírásaikban megemlítik, hogy a lóversenyeken Keleten még ma is szokásban van a versenylovak orrába a futam előtt néhány csepp illatos olajat önteni.

A távol Keletről az illatszerek használata és azok készítése azután elterjedt a Nyugatra is, és különösen Franciaországban, Angliában hatalmas iparrá fejlődött ki.

A régi időkben az illatszereket csak virágokból készítették. Ez az eljárási mód azonban nemcsak fáradságos, de költséges is volt. És ez érthető is, ha meg tudjuk, hogy egy kilogramm rózsaszagú elkészítéséhez ötezer kiló rózsaszirm szükséges és egyetlen kilogramm ibolya-párlat húszezer kiló ibolyalevél „lelke”.

Az illatszereket tehát a vegyipar fejlődésével lassanként csak mesterséges uton állították elő és úgynevezett „virágillatoknak” ma már legtöbbször semmi közük nincs a virágokhoz. Sőt, az illatszereket kedvelők néha nagyot néznének, hogy az annyira kedvelt parfümök milyen rosszszagú kátrányból, naftalinból, állati testrészekből készül. Az állati mirigyeknek különösen nagy szerepe van az illatszerek gyártásánál. Az abessziniai zibet-macska mirigyait az illatszergyárosok éppen úgy felhasználják, mint a beteg bálna epéköveit. Mindkettőből a francia illatszergyáros csiszolt üvegcékben, bársonydobozokban drága áron hozza forgalomba két legkedveltebb illatszerét.

Az illatok azonban nemcsak nagyon különbözők, de változók is. A társadalom hölgyei mindegyikének megvan a kedvenc illatszere, néhány évig esetleg hiven kitart mellette, de azután valami mást, valami újat akar. A gyárak egymással versenyezve törekednek ezt a kívánságot teljesíteni és évről-évre hangzatos, költői nevek alatt újabb és újabb illatok kerülnek forgalomba a legbizarrabb alakú üvegekben és a legkülönlegesebb kiállításban.

Régebben a férfiak is használtak illatszereket. XIV. Lajos, Napoleon szívesen ajándékozta illatszereket. VII. Edward angol király ismert szakértő volt. Mintegy ötven év óta azonban a férfiak legfőlegbe egy kis kölni vizet használnak. Az illatszereket teljesen átengedték a nőknek.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájszag, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a Ferenc József víz használata a tulsok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény. Az orvosok ajánlják.

Csendőrsortüz ötszáz montenegrói parasztra.

Két halott, tizenhat súlyos sebesült.

Belgrád, jun. 27. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) Montenegróban Cetinje közelében pénteken véres összetűzés támadt parasztlakos és csendőrök között. A lövöldözés fajtult összeütközésnek két halottja és tizenhat súlyos sebesültje van.

A délmontenegrói Rieka községből mintegy ötszáz paraszt indult el pénteken délelőtt Cetinje felé, hogy a városban tiltakozó gyűlést és felvonulást tartson. Cetinjében ugyanis hétfőn kezdenek tárgyalni egy nagyszabású bűnyűgyet, amelynek tizennégy vádlottja, ez év áprilisában a csendőrökkel összeütközve, öt csendőrt megölt. Montenegróban tudvalevőleg még mindig fennáll a régi törzsi közösség; a vádlottak törzsének férfitagjai vonultak most fel, hogy tiltakozzanak a tárgyalás megtartása ellen és rokonait a börtönből kiszabadítsák.

Cetinjétől hat kilométerre a menetet erős csendőrcsapat tartóztatta fel. A csendőrök felszólították a parasztokat, hogy oszoljanak és térjenek vissza falujukba. Zajos szövege támadt és a hivatalos jelentés szerint a tömeget kommunista lázítók izzították. A szövegváltás közben, amely hosszabb ideig tartott, egy-

szere csak két lövés dördült el, azután pedig egymásután igen sok lövés hangzott el.

A hivatalos jelentés szerint mintegy százötven revolverlövést adtak le a csendőrökre. A csendőrök kövek mögött kerestek fedezéket és sortűzet adtak, mire a parasztlakosok szétfutottak.

A támadók közül ketten meghaltak, tizenhatan súlyosan megsebesültek.

A könnyebben sérültek számát még nem állapították meg. A csendőrök közül egy sem halt meg. A felbujtók és a harc résztvevői közül ötvenegy embert letartóztattak. A történetek vizsgálatát nyomban törvényeségi bizottság kezdte meg.

A hivatalos jelentés szerint a parasztokat kommunisták lázították fel. Ugy látszik azonban, hogy a délmontenegrói parasztlakosok között elszakadasi törekvések is mutatkoznak és mozgalom folyik Petrovics nyugos egykori montenegrói uralkodócsalád érdekében, amelynek trónkövetelő tagja, a 18 éves Mihály herceg Angliában él. (Sz.)

Doktoravatás.

Sohasem voltam még doktoravatáson. A magam életutja — sajnos — elkerülte az Alma Mater nemes aulájának emelvényét, amelyen a Magnificus Rector és a nagyságos dékán urak a doktori testület kebelébe fogadják a jogi, orvosi és bölcsészeti tudományok fiatalait. Ebben nem egészen magam voltam a hibás, inkább az a földindulás, amelyet világháború néven ismerünk és amely annyi életutat elsodort a maga kijelölt irányából. Ma mégis eljutottam doktoravatásra, egy ismerős család fia kedvéért.

Sohasem hittem volna, hogy ez ilyen szép, ilyen felemelő dolog. Mint valami esküvőre, vagy más boldog családi ünnepségre, úgy érkeztek a doktoravatás vendégei az Egyetem elé. Anyák és apák, akiket most is bátran lehet örömapáknak és örömapáknak nevezni, öregszerűk, nagybácsik, nagynénik, keresztzüllők, testvérek és mennyi-mennyi fiatal lány, hiszen a doktorjelöltekhez már félig-meddig menyasszony is tartozik, egyebár?

Micsoda színes, vidám kép a finom barokk aula hűvös fehérségében... az emeleti ablakokon széles arany sávokban zudul be a napfény... a terem mélyéről, az emelvény mögül, Pázmány Péter méltóságos alakja nézi, talpig biborban, az ünnepi sokaságot. Mindenki mosolyog, mindenki boldog itt, — mintha az élet sötét keserű dolgai kivülmaradtak volna, az Alma Mater falain túl és ez a terem a tiszta öröm, a boldog reményesség Noé-bárkájává volna.

Ilyeneket hallani: — ... mondtam Pistának, vegye fel az új frakkját, mind frakkban vannak a fiúk, de hát ő azt mondta: fekete zakó sokkal elegánsabb... tessék, most hogy fog kinézni ez a gyerek! ...

Ezt egy mama mondta. — ... Mit gondolsz, ha engem avatnak, ne csináltassak egy egészen komoly, de kimondottan szmoking-szabású ruhát? Vagy jobbnak gondolod, amelyet ma Mária visel?

Ezt egy csinos szőke lány mondta. — ... Istenem, csak hogy már itt tartunk! Most már igazán csak egy lépés az egyetemi templomig! ... Ott akarunk esküdni! ...

Ezt meg egy csinos barna lány mondta. — ... Micsoda tejjefeslepekü gyerekek ezek a mai doktorandusok! Az én időmben bizony már mind szakállas-bajszos férfiak voltunk!

Ezt — persze — egy kedvesen zsörtölődő papa mondta. De az is lehet, hogy nagypapa.

Aztán bevonulnak a doktorjelöltek, szép sorban felállnak, jobbról az egyik sor, balról a másik. A férfiak — igazán — majdnem mind frakkban, a hölgyek sima, egyszerű fekete ruhában. Milyen izgatottak, sápadtak, — mitől? Talán attól, hogy érzik: ez a nap, ez az óra többé vissza nem tér az életben. Az igazi nagy, az igazi szép órák általában nem térnek vissza soha. A diszgyenyű pedellus tudós fölénytel oktatja ki őket az avatás szertartásában.

Es most bevonul az Egyetem. A Rector Magnificus, a négy nagyságos dékán ur. A Rector mögött az egyetem ezüst jelvénye, a Boldogságos Szűz szoborcájával. És már esküsznek is a jelöltek, — körülállják az ezüst jelvényt, jobbkezüket két ujját ráhelyezve, ismétlik az eskü szavait.

De még nem ez a legszebb. A legszebb, legmeghatóbb, amikor egyenként a Rector, a dékánok elé járulnak és öt kézfogás, öt komoly hang pecsételi meg: — Doktorrá fogadom ...

Itt-ott elsírja magát egy-egy mama. De hát micsoda érzések hullámai is járhatnak át ilyenkor egy anyai szívet! Nem tegnapi volt-e csak, hogy a Doktor urat kiskanállal etette tejbegrizzel a magas, kerek székben? Nem tegnap volt-e, hogy egy tragikus déln, intőosztás idején, zordonul jelentette ki a papa ebéd közben: ebből a semmirekellől sem lesz ám soha rendes ember! És nem tegnap, de igazán csak tegnap volt-e, hogy ... „Pubi, nyakontélek, ha nem hagyod békén azt a rádiót ...”? Ez bizony épp tegnap délután volt.

Es most, tessék, itt áll, mint Doktor Ur, sápadt, izgatott gyerekkarcával: Dr. jur. Pubi ... — nem kell ezen józúen elsírdogálni?

Vége az avatásnak. Kinn a folyosón csupa külön-külön családi körök, mindegyiknek egy-egy új doktor ur vagy doktorkisasszony a középpontja. ... Az egyik ablaknál állok, lenézek az udvarra.

Aztán meglátok valamit az alattam levő ablak párkányán. Egy galambfészket, amelyben pelyhes fiókák nyüzsögnek. Az anyagamb puhán, védelmezően terjeszti ki föléjük szárnyait.

Mint valamikor a doktor urak és hölgyek fölé az édesanyjuk ... Fóthy János.

Antal István az alkotmányosságról és az egypártrendszerrel.

Gönc, jun. 27. Bornemisza Géza iparügyi miniszter és Antal István államtitkár szombaton résztvett a gönci kerületben Barczay János képviselő beszámológyűlésén.

Antal István beszédében azt hangoztatta, hogy a mostani parlament az első határozott szembefordulás az 1867. év óta a magyar közéletet uráló liberális politikával, amelynek — főként kezdetben — óriási érdemei voltak a mai magyar államiság kiépítése körül, de amely előregedett és érzéketlenné vált minden nemzeti agrárproblema iránt. A kormány munkásságának és jövő politikájának megvilágítása után arról beszélt, hogy a kormány a politikai demagógia, defetizmus és terror fegyverével kell megküzdnie.

— Nem ismerem el — mondta — a kiscsopárt vezetésének jogosultságát, hogy a többségi pártot alkotmányellenes és antiparlamentáris szarvakkal vadolja meg. Amióta parlamentáris törvényhozás és kormányzás van nálunk, egyetlen politikus sem fordult a népképviselői rendszer ellen, Eckhardt Tibor kivételével, aki 1926 január 2-án Debrecenben a tegrővitebb kivétező utat „egy diktátor erős karjaiban” jelölte meg. A kormány és a párt feltétlenül vigyázz az alkotmány szellemére és betűjére. Nemcsak azt nem tűri, hogy az ezeréves alkotmányosság épületéből egyetlenegy szeg is kiessék, hanem azon van, hogy ezt a magyar alkotmányosságot tovább építsék.

A továbbiakban kijelentette, hogy nem törekednek egypártrendszerre olyan értelemben, hogy csak egy párt létjogosultságát ismerjék el, csak olyan értelemben, hogy a kormányzat nem több párt koalíciója, hanem egyetlen egységes többségi párt alapján tartják az ország érdekében valónak. A pártbomlasztási törekvésekkel foglalkozva, kijelentette, hogy lehetnek a pártban részletkérdésekről, politikai metodusokról, a politikai aktivitás tempójáról különböző felfogások, de a párt vezére iránti hűségben és a pártegység fenntartásának szükségében nincs közöttük különbség. Minden alkotmányos jobboldali erőnek egy táborba tömöríté sere törekednek.

Délután Pálházára ment Bornemisza miniszter és Antal államtitkár. Az itteni gyűlésen a miniszter a kormány gazdasági, szociális és kulturális tevékenységét fejtegette.

Udvarlásban.

Egy amerikai tanár tanszéket kíván állítani az udvarlás nem tudományának. Szerinte ugyanis a jenki-iffuság nem tud udvarolni. Há tami azt illeti, itt Pesten is elkelné egy ilyen tanszék. A tanterv néhány részletét alább ismertetem:

Költészeftan.

1. A költészet hatása a női lélekre.
2. Miért kedveli a nő jobban azt a férfit, aki költeni tud?
3. Elegendő-e, ha valaki csak egy csokor ibolyára költ?

Növénytan.

1. A dohány ismertetése.
2. Hol található a legtöbb dohány?
3. A hozomány.

DYMI.

Tátrai üdülések

ügyében személyes felvilágosítást adnak Polnisch Artur a tátrai fürdők szövetségének alelnöke, Hoepfner Félix titkár naponta (vasár- és ünnepnapon is) d. e. 10—13 óráig Ó-Tátrafüred budapesti irodájában, Rákóczi-ut 17. Tel.: 1—381—74 és d. u. 3—6 óráig a tátrai fürdők vezérképviseleti irodájában, Szerb-utca 2. Telefon: 1—883—22.